

Opis predmetov za program Obramboslovje in varnostne študije

1. letnik		
Zap. št.	Predmet	Vsebina
1	Varnostne študije in varnostna politika	<p>Predmet sestavljajo trije vsebinski sklopi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Epistemologija varnostnih študij (VŠ) (razvoj varnostnih študij po 2. Svetovni vojni, institucionalizacija VŠ kot posebne znanstvene discipline v družboslovju, pomen VŠ za proučevanje varnostnih pojavov v sodobnem svetu); 2. Oris teoretskih paradigem pojava sodobne varnosti kot okvira za oblikovanje varnostnih politik držav in mednarodnih varnostnih organizacij; 3. Uporaba relevantnih teorij pri analizi konkretnih varnostnih pojavov in problemov v sodobnem svetu (npr. pojav varnostnih skupnosti, trgovina z ljudmi kot varnostna grožnja, humanitarne in varnostne razsežnosti sodobnih migracij, itd.).
2	Varnostni sektor in družba	<p>Opredelitev varnostnega sektorja.</p> <p>Analiza odnosov med vojsko, policijo, paravojaškimi silami, obveščevalnimi službami, zasebnimi varnostnimi službami in civilnim okoljem. Redefinicija vlog v zunanji in notranji varnosti. Sodelovanje v multinacionalnih enotah.</p> <p>Demokratični nadzor nad varnostnim sektorjem. Legitimnost varnostnega sektorja. Javno mnenje.</p>
3	Varnostna in obrambna politika EU	<p>Pri predmetu Varnostna in obrambna politika EU se bomo ukvarjali z varnostnimi razmerami na evropski celini, identificirali bomo sodobne grožnje evropski varnosti. Pri tem bodo študenti najprej spoznali zgodovinski razvoj varnostnih prizadevanj EU od konca 2. svetovne vojne naprej. Spoznali bodo predhodna politična in varnostna prizadevanja na osnovi katerih sta se razvila današnja koncepta Skupne zunanje in varnostne politike (SZVP) in Evropske varnostne in obrambne politike (EVOP). Študenti se bodo seznanili z konceptoma SZVP in EVOP. Spoznali bodo institucije, ki sodelujejo pri izvajanju obeh konceptov, SZVP in EVOP, razmerja med institucijami in proces sprejemanja odločitev. Študenti bodo spoznali in analizirali odnose z zvezo NATO, ki je pomemben element evropske varnostne strukture, odnose z ZDA in Rusijo. Študenti bodo spoznali praktične vidike izvajanja EVOPa, spoznali mehanizme EU za preprečevanje konfliktov, ter analizirali bodo vojaške in civilne operacije EU. Študenti bodo identificirali in analizirali aktualne probleme v delovanju in uresničevanju SZVP in EVOP.</p>
4	Obrambna ekonomika	<p>Obrambna ekonomika obravnava uporabo ekonomskih pristopov in metod pri proučevanju vprašanj povezanih z nacionalno obrambo. Pri tem obrambna ekonomika podobno kot ekonomija na splošno proučuje štiri glavne ekonomske probleme in sicer: učinkovito alokacijo virov, problem javne izbire oz. redistribucije, makroekonomsko stabilnost in gospodarsko rast. Ker ekonomija razlikuje med mikroekonomijo in makroekonomijo, sta oba načina ekonomskega proučevanja pomembna tudi pri obrambni ekonomiki. Tako sta proučevanje ekonomske učinkovitosti</p>

		pri odločanju na obrambnem področju (sistematične kvantitativne metode, ekonomske analize, prioritiziranje) in obrambne industrije (koristi in stroški obrambne industrije, učinkovitost obrambne industrije in ključni procesi na področju obrambne industrije v zadnjem desetletju) mikroekonomska vprašanja. Vpliv obrambnih izdatkov na gospodarsko rast in razvoj (koristi in stroški obrambnih izdatkov, modeli s strani ponudbe, modeli s strani povpraševanja in primeri empiričnih raziskav) in ekonomika vojne (mobilizacija virov, politična ekonomija vojne, ekonomsko bojevanje in konverzija) pa sta makroekonomska vprašanja. K temu pa je potrebno dodati še, da je obrambna ekonomika preko trgovine z orožjem (značilnosti trga z vojaško opremo in orožjem in ponudba vojaške opreme in orožja) in morebitnih zavezništov (ekonomska teorija zavezništov, racionalizacija, standardizacija in interoperabilnost ter mednarodno sodelovanje) globoko vtkana tudi v mednarodno gospodarstvo.
5	Teorija strategije	<p>Predmet obravnava naslednje problemske sklope:</p> <p>Opredelitev pojma in predmeta strategije; pomen strategije kot znanstvene discipline in kot praktične dejavnosti; odnos med strategijo in politiko.</p> <p>Družbeno-zgodovinski pregled razvoja vojaške strategije: razvoj vojaškostrateške misli in prakse v novejši zgodovini; najpomembnejši teoretiki in praktiki: Sun Cu, Vegetius, Machiavelli, Napoleon Bonaparte, von Clausewitz, Jomini, Mahan, von Moltke, von Schlieffen, Liddell Hart; razvoj koncepta »totalne vojne«.</p> <p>Temeljne strateške značilnosti prve in druge svetovne vojne; razvoj strategije v obdobju hladne vojne; strategija od konca hladne vojne do danes.</p> <p>Državništvo (<i>statecraft</i>) – večine o vodenju države: primerjava različnih pristopov (ZDA, LR Kitajska, Ruska federacija ...).</p> <p>»Velika strategija« v razmerju do vojaške strategije: osredinjenje političnih, diplomatskih, finančnih, ekonomskih, informacijskih idr. sredstev za dosego strateških ciljev države.</p> <p>(Novi) koncepti moči v strategijah: mehka in pametna moč; normativna moč.</p> <p>Razvoj in uporaba sodobnih strateških konceptov (asimetrično vojskovanje, revolucija v vojaških zadevah, Network Centric Warfare – na omrežju temelječe vojskovanje, preventivno in preemtivno delovanje ...).</p> <p>Strateška kultura: konstruktivistični pristop, identiteta (države) in kulturno-institucionalno okolje kot determinanta zunanje, varnostne in obrambne strategije.</p>

2. Letnik		
Zap. št.	Predmet	Vsebina
1	Raziskovalni seminar	Raziskovalni seminar temelji na metodoloških znanjih in veščinah študentov. Študentom predstavimo longitudinalne in tekoče raziskave Obramboslovnega raziskovalnega centra. Longitudinalni raziskovalni projekti se nanašajo na proučevanje javnega mnenja o varnostnih vprašanjih, odnosa slovenske mladine do vojaškega poklica, mirovne

		<p>operacije ter krizno upravljanje in vodenje. Tekoči raziskovalni projekti zadevajo modele popolnjevanja oboroženih sil z vojniki, odnos javnosti do vojaškega poklica, prepad med vojaško in civilno kulturo, preoblikovanje obrambnih politik držav, zaščita pred terorizmom itd. V predmet vključujemo tudi predstavitve pomembnih tujih in mednarodnih projektov oz. tujih inštitutov in mednarodnih združenj.</p> <p>Posebno pozornost bomo namenili uporabi sodobnih informacijskih tehnologij v obramboslovnem raziskovanju, zato bomo obravnavali ključne tehnične značilnosti internetne infrastrukture (globalna tehnološka infrastruktura, ključne storitve in servisi interneta, povezljivost omrežij, komunikacijska orodja-socialna omrežja), iskalna orodja za obrambne in varnostne analize (elementi svetovnega spleta, brskalniki, varnost in zasebnost, iskalni stroji, tehnike iskanja, spletne mape, knjižnice, baze podatkov ...), spletno upravljanje kot element obrambne in varnostne politike ter uporabo elektronskih bibliografskih informacijskih virov v obramboslovnem raziskovanju.</p> <p>Študente spodbujamo k samostojnemu ali skupinskemu raziskovanju in jih vključujemo v določene faze in opravila tekočega raziskovanja. Študenti izdelajo raziskovalni načrt na izbrano temo in ga predstavijo. Načrt je v funkciji priprave in izdelave magistrskega dela.</p>
2	Terorizem in protiteroristični ukrepi	<p>Študenti se pri predmetu najprej seznanijo s teoretičnimi in praktičnimi opredelitvami terorizma kot virom ogrožanja individualne, nacionalne in mednarodne varnosti, cilji terorizma, vrstami in oblikami terorizma, vzroki terorizma, JKB terorizmom, državnim terorizmom, mednarodnim terorizmom in sponzoriranjem terorizma. Izpostavljene so tudi številne težave pri proučevanju in razumevanju tega varnostnega problema in pojava (npr. množičnost definicij terorizma, težave pri oblikovanju enotne definicije terorizma v okviru OZN in EU).</p> <p>Na praktični ravni se študenti seznanijo s ključnimi terorističnimi organizacijami po svetu (struktura, cilji in strategije) ter njihovimi aktivnostmi.</p> <p>Sledi opredelitev celotnega spektra protiterorističnih preventivnih in reaktivnih ukrepov, kar je ponazorjeno z analizo tovrstnih ukrepov, politik in mehanizmov systemske zaščite v nekaterih izbranih državah (RS in druge relevantne države) in mednarodnih organizacijah (OZN, EU, NATO, OVSE itd.). Še poseben poudarek bo namenjen protiteroristični vlogi obveščevalno-varnostnih služb, policije, pravosodnih organov, organov zaščite in reševanja, diplomacije, finančnih institucij in oboroženih sil, prav tako pa tudi nadzoru meja, vizni in azilni politiki, biometričnim metodam, obvladovanju ilegalnih migracij ipd.</p> <p>Predstavljene bodo tudi ključne mednarodne konvencije v zvezi z bojem proti terorizmu. Izpostavljeno bo tudi razmerje med protiterorističnimi ukrepi in varstvom človekovih pravic ter svoboščin.</p>
3	Analiza sodobnih konfliktov	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osnovno o konfliktih: Definicije vojne, definicije (oboroženih) konfliktov. Institucije, ki proučujejo konflikte. Baze podatkov o konfliktih. Pregled konfliktov po svetu. 2. Orodja za analizo konfliktov: Analiza konfliktov po 4 objektivnih razsežnostih. Priročnik SIDA. Priročnik DFID. Primerjalna analiza vojn. Vzroki konfliktov. Zgodnje opozarjanje pred oboroženimi konflikti. Analiza konfliktov na mikroravni. Transformacija konflikta. Postkonfliktna obnova. Stroški oboroženih konfliktov. Begunska taborišča.

		Nasilje v vojni (vojna posilstva). 3. Primeri analize oboroženih in političnih konfliktov.
4	Strokovna praksa	Strokovna praksa na 2. stopnji je namenjena pridobivanju izkušenj in praktičnih znanj iz delovanja javne uprave z neposredno udeležbo študentov. Namen strokovne prakse OBR2 je, da študenti pridobijo praktične izkušnje iz delovanja javne uprave, pri tem bodo pa lahko koristno izrabili do tedaj pridobljena znanja s 1. in 2. stopnje študija.
5	Magistrsko delo	Skrbnik programa poda informacije o postopku priprave in zaključka magistrskega dela: pravila glede prijave in pisanja magistrskega dela, prijava teme magistrskega dela, potencialni mentorji, roki in pogoji za dokončanje študija. Ima pregled nad prijavami tem in oddanimi magistrskimi deli. Mentorji strokovno svetujejo študentom pri pripravi prijave teme in pripravi magistrskega dela. Ocenijo primernost dela za oddajo.

Izbirni predmeti		
Zap. št.	Predmet	Vsebina
1	Primerjalni obrambni sistemi	Predmet se osredotoča na primerjavo obrambnih politik in sistemov sodobnih držav. V prvem delu predmeta študenti spoznajo zgodovino primerjalnih obrambnih študij, ključne primerjalne metode in teorijo konvergence in divergence. Empirični del predmeta se osredotoča na spoznavanje obrambnih sistemov in politik številnih držav, medtem ko se študenti v ključnem delu predmeta naučijo izvajati primerjalne analize obrambnih politik in sistemov. Poseben poudarek je namenjen predstavitvi obrambne politike in sistema RS. Empirični del predmeta je usmerjen v izvajanje različnih kvantitativnih in kvalitativnih primerjalnih metod, ki predstavljajo osnovo moderne obramboslovne stroke.
2	Varnost v jugovzhodni Evropi	Teorije o regionalni varnosti. Varnostna situacija in procesi varnostnega sodelovanja v JVE. Geopolitična definicija JVE. Zgodovina konfliktov in sedanje razmere (uporaba baz podatkov). Vloga mednarodne skupnosti pri urejanju varnostnih razmer v JVE – vloga mednarodnih operacij. Nastanek in reforma varnostnega sektorja v regiji. Varnostne razmere: možnost izbruha novih nasilnih konfliktov, organizirani kriminal, ilegalne migracije, tihotapljenje, korupcija. Procesi in institucije varnostnega sodelovanja – regionalne pobude. Članstvo v Natu in EU.
3	Geopolitika	Predmet Geopolitika se ukvarja z dejansko praktično analizo in predvidevanjem prisotnosti politične moči nad določenim ozemljem. Zato je nujno spoznati samo teorijo raziskovalne discipline, se seznaniti z njenim zgodovinskim razvojem oziroma evoluciji, spoznati značilnosti posameznih geopolitičnih šol in njenih konceptov kot rezultatov njihovega delovanja, se seznaniti z aplikativnostjo teh konceptov nekoč in danes ter nadgraditi geopolitična dognanja v smislu spoznavanja geostrateških interesov kot materializacijo geopolitike posameznih akterjev – držav in

		<p>naddržavnih institucij. Zato se vsebine predmeta geopolitika ne morejo izogniti seznanitvi nekaterih geostrateških dokumentov ter nacionalnih strategij velesil.</p> <p>Predmet je strukturiran na naslednja temeljna poglavja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - definiranje geopolitike in nekaterih sorodnih pojmov; - razmerje med geopolitiko, geostrategijo in nacionalno strategijo; - evolucija geopolitike, geopolitičnih šol in analiza geopolitičnih konceptov; - sodobna teorija geopolitike in temeljni elementi geopolitične matrike; - geopolitika svetovnega reda; - regionalizacija geopolitike (regionalni geopolitični koncepti); - ekonomizacija geopolitike.
4	Aktualni problemi vojaških organizacij	<p>Uvodna umestitev vojaške organizacije med družbene organizacije in seznanitev z značilnostmi vojaške organizacije. Socialna struktura vojaške organizacije (struktura, funkcija in odnosi). Zgodovinski dogodki v vojaških organizacijah, ki so vplivali na spremembe vojaških politik in struktur (npr. škandal v Tailhooku, pobjo v vasi My Lai, dedovščina).</p> <p>Pregled in obravnava nedavnih odmevnih afer in drugih dogodkov znotraj vojaških organizacij po svetu (npr. medijsko odmevni disciplinski problemi; sprememba politike glede vloge različnih družbenih skupin v vojskah; zamenjave vojaških poveljnikov; incidenti v povezavi z zlorabo alkohola in drugih opojnih substanc; posilstva v vojski; zloraba medicine v vojaške namene; nesreče na usposabljanjih; odkriti deli trupel vojakov na smetiščih ipd.). Uporaba teorij sociologije in socialne psihologije (družbena moč, identiteta, kultura, skupinska dinamika, socialni vpliv, agresivnost, deviantnost, govorice, predsodki, socialna kontrola, lažne teorije itd.) za pojasnjevanje dogodkov in razreševanje problemov, zaradi katerih so incidenti in drugi dogodki nastali ter njihovih posledic.</p>
5	Upravljanje obrambnih virov	<p>Upravljanje z obrambnimi viri, ki je sestavljeno iz načrtovanja sil (organiziranje, opremljanje, urjenje, nadgrajevanje, vzdrževanje in podpiranje različnih elementov oboroženih sil), upravljanja s človeškimi viri in nakupov vojaške opreme in oborožitve, v osnovi analizira uporabo osnovnih ekonomskih konceptov (alokacija obrambnih virov kot ekonomskega problema izbire, minimiziranje stroškov in učinkovitosti v proizvodnji ter mejno načelo) pri odločanju o kompleksnih problemih alokacije obrambnih virov (postavljanje ciljev, iskanje alternativnih sistemov s katerimi je mogoče doseči cilje, vrednotenje posameznega alternativnega sistema v smislu uporabe virov, izdelava modela, ki povezuje prve tri korake, določitev kriterijev za izbiro preferenčne alternative) v tveganih in negotovih pogojih (osnove verjetnosti, teoretični verjetnostni modeli, simulacija Monte Carlo). Pri tem sistemi za upravljanje z obrambnimi viri (sistem obrambnega planiranja, programiranja in financiranja in študije primerov sistemov obrambnega planiranja) izhajajo iz nacionalnovarnostnih ciljev (analiza nacionalnovarnostne strategije in strategije nacionalne obrambe), vplivov globalnega okolja na razpoložljivost obrambnih virov in upravljanje z njimi, finančnih virov (politika javnih financ, obrambni proračuni, strukturiranost obrambnih proračunov, programsko financiranje) in trgovine z vojaško opremo in oborožitvijo (vladne pogodbe in organiziranost obrambne industrije).</p>

6	Kibernetska varnost	<p>V današnjem sodobnem svetu morajo organizacije biti pripravljene tudi na grožnje, ki prihajajo iz kibernetnega sveta. Prav tako morajo odločevalci poznati osnovne principe ter najboljše prakse kibernetne varnosti. Zato predmet obravnava naslednje problemske sklope:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. definiranje kibernetnega prostora in kibernetne varnost. 2. informatizacija ter prehod v omreženo družbo. 3. evolucija (pojavnih oblik) kibernetnih groženj. 4. pravna in etična vprašanja uporabe informacijske tehnologije in človekovega delovanja v kibernetnem prostoru. 5. kibernetne politike izbranih držav ter vloga nadnacionalnih in nedržavnih akterjev.
7	Antropologija vojne	<p>Zgodovina nastanka znanosti. Zgodovina vojskovanja. Razlogi za spopade med indigenimi ljudstvi. Ljudstva, ki rešujejo konflikte na miren način. Raziskovanje nasilja med indigenimi ljudstvi (Chagnon, Mead). Nasilje kot posledica prirojenosti ali socialnega učenja. Sociobiološke teorije vojne. Seviljska izjava o nasilju.</p>
8	Kritična infrastruktura	<p>Predmet Kritična infrastruktura sestavlja dva vsebinska dela: kritična infrastruktura in zaščita kritične infrastrukture. V prvem delu so s pomočjo prikaza različnih metodoloških pristopov teoretično in konceptualno opredeljeni infrastruktura ter kritičnost in ranljivost. Sledi pregled preteklih in aktualnih groženj (konkretnih napadov in motenj) in infrastrukturnih sektorjev (energetika, promet, zdravstvo, IKT, kemična industrija, finance, voda, hrana itd.), ter analiza soodvisnosti kritične infrastrukture (učinki motenj med različnimi infrastrukturnimi sektorji). Drugi del predmeta se teoretično najprej ukvarja s konceptualno opredelitvijo zaščite kritične infrastrukture. Sledi predstavitev celovitega pristopa k zaščiti kritične infrastrukture, ki vključuje tako akterje, koordinacijo, javno-zasebno partnerstvo, strategije in načrte. Za konec so predstavljeni še izbrani primeri nacionalnih politik zaščite kritične infrastrukture (pravni akti in prakse), ter ureditev področja kritične infrastrukture in njene zaščite v okviru EU (direktiva EU in drugi ukrepi).</p>
9	Mednarodne operacije in misije	<p>Razvoj, definicije in tipi in učinkovitost mednarodnih operacij in misij. Mednarodne organizacije in njihove operacije v skladu z Ustanovno listino Združenih narodov. Zgodovina in prihodnost operacij OZN, načela in praksa. Operacije in misije zveze Nato, EU, OVSE, AU, ECOWAS. Sociološki vidiki sodelovanja človeškega dejavnika v MOM. Vloga Slovenije v MOM – celovitost, transparentnost in odločanje.</p>
10	Politika uravnavanja oboroževanja in razoroževanja	<ol style="list-style-type: none"> 1. Razorožitev: opredelitev pojma; tipi razorožitve; 2. Uravnavanje oboroževanja (arms control): geneza in vsebina pojma in teorije uravnavanja oboroževanja; temeljne postavke teorije uravnavanja oboroževanja; klasifikacija ukrepov s področja uravnavanja oboroževanja; etimološko-semantična razlaga in prevodne zagate; 3. Demilitarizacija.

		<p>4. Razvoj procesa razoroževanja in uravnavanja oboroževanja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razvoj do 1. svetovne vojne: prizadevanja v starem in srednjem veku; prizadevanja v obdobju po nastanku nacionalne države in industrijski revoluciji; - Razvoj od konca 1. do konca 2. svetovne vojne; - Razvoj po 2. svetovni vojni: prizadevanje za splošno in celostno razorožitev (1945 - 1962); zaton prizadevanj za splošno in celostno razorožitev ter vzpon kolateralnih prizadevanj (1963 - 1989); razoroževanje in uravnavanje oboroževanja po koncu hladne vojne (1989 -). <p>5. Razlogi v prid prizadevanj za razorožitev in uravnavanje oboroževanja ter njihova kritika:</p> <p>6. Strategije in primeri uresničevanja uravnavanja oboroževanja v praksi;</p> <p>7. CSBM v teoriji in praksi (Confidence and Security Building Measures).</p>
11	Preprečevanje in reševanje oboroženih konfliktov	<p>Predmet obravnava teorijo in prakso preprečevanja in reševanja oboroženih konfliktov. V funkciji razumevanja temeljnega vidika preučevanja bo obravnavana tudi teorija kulture (Hofstede, Inglehart, Schwartz, Mesner Andolšek idr.). Pri predmetu bo analiziran razvoj koncepta od prvobitnih skupnosti do sodobne mednarodne skupnosti, ko sta preprečevanje in reševanje oboroženih konfliktov še vedno pretežno v domeni mednarodnih organizacij in nekaterih držav ('tradicionalni subjekti'). Poleg družbeno-političnih vidikov bo predmet poudaril pomen medkulturnih raznolikosti pri preučevanju konfliktov, kar je pomembno z vidika njihovega preprečevanja in reševanja. Pri tem bosta v procesu preprečevanja in reševanja konflikta preučevana dva vidika: 1) pomen kulturnih posebnosti med sptimi stranmi (tradicij, vrednot, ritualov, jezika ...); 2) pomen medkulturnih raznolikosti v odnosih med t. i. netradicionalnimi subjekti (npr. nevladne organizacije in posamezniki) ter sptimi stranmi. Zgoraj omenjeni 'netradicionalni' subjekti, ki se po hladni vojni vključujejo v preprečevanje in reševanje konfliktov, poudarjajo pomen razumevanja kulturnih raznolikosti in imajo prav zato v primerjavi s 'tradicionalnimi' subjekti nekatere primerjalne prednosti pri premoščanju nesoglasij med sptimi stranmi. Posebna pozornost bo namenjena tudi sodobnim pristopom v preprečevanju in reševanju oboroženih konfliktov v pokonfliktnih okoljih (npr. doseganja sprave s pomočjo učenja empatičnosti).</p>
12	Teorija operatike	<p>Da bi se študenti lahko poglobili v študij, se v uvodnem delu predmeta seznanjajo z epistemologijo teorije operacij, v praktičnem delu pa z doktrinarnimi posebnostmi koalicijskih, nacionalnih in mirovniških operacij OZN, pri čemer je poseben poudarek na sodobnih operacijah drugačnih od vojne (Operations Others Than War) ter (proti)uporniških operacijah. Težišče pri praktičnem delu je na procesu uporabe metode sprejemanja premišljene in preudarne odločitve (Deliberate Decision Making Process) o učinkoviti uporabi vseh treh vej oboroženih sil (kopenska vojska, letalstvo, mornarica). Poudarek pri tem je na oblikovanju več variant rešitev (Courses of Action), nato pa na njihovem preigravanju z metodo štabne igre; pri oceni variant se za selekcijo najprimernejše variante uporablja multikriterijska analiza ter metodologija ocenjevanja učinkovitosti vojska v informacijski dobi. Sestavni del predmeta je zato učna enostranska enostopenjska vojaška igra, v kateri igrajo študenti na izbranem modelu konfliktne situacije vloge</p>

		poveljnika in njegovega štaba.
13	Vojaška diplomacija	Predmet razširja in pogloblja osnovna znanja o diplomaciji na področju vojaške in tudi obrambne diplomacije kot dveh posebnih diplomacij. Izhodiščna pozornost je posvečena opredelitvi interdisciplinarnega okvirja, zatem nastanku in razvoju vojaške in obrambne diplomacije ter njuni sedanji vlogi. Iz tega izhaja tudi njuna definicija. V ospredju obravnave je proučevanje njune vloge in delovanja v bilateralnih in multilateralnih okvirjih. Pri tem je upoštevano dejstvo, da je Slovenija od leta 2004 članica zveze Nato in EU. Posebna pozornost je posvečena proučevanju aktualnih vsebinskih, organizacijskih in funkcionalnih vidikov delovanja vojaške in obrambne diplomacije.
14	Vojaška zgodovina Slovenije in Slovencev	Vojaška organiziranost slovenskega prostora in udeležba v vojnah slovenskega prebivalstva s poudarkom na 19. in zlasti 20. stoletju (prva svetovna vojna, druga svetovna vojna, osamosvojitve Slovenije): rimske vojne in vojaški sistem na slovenskem ozemlju, zgodnjeslovenska vojaška organiziranost (Karantanija), vojne z Bavarsko, fevdalni vojaški sistem v slovenskih deželah, fevdalne vojne turški vpadi in njihove posledice na vojaški sistem v slovenskem prostoru, habsburško-beneške vojne, sodelovanje v vojskah habsburškega cesarstva, francosko-avstrijske vojne na slovenskem ozemlju, vojaška organiziranost Ilirskih provinc, vojaška organiziranost Avstro-Ogrske 1815–1918, sistem vojaške obveznosti ("slovenski polki"), Slovenci kot vojake v prvi svetovni vojni, soška fronto vključno z vplivom v zaledju, vojska države SHS, boji za severno mejo 1918–1919, vojska Kraljevine Jugoslavije 1919–1941, druga svetovna vojna na Slovenskem, aprilaska vojna 1941, okupacijski režimi, vojaška organizacija in okupacijske sile v Sloveniji, NOV in PO Slovenije, kolaborantske vojaške formacije na Slovenskem med drugo svetovno vojno, Jugoslovanska ljudska armada in slovenski delež v njej, teritorialna obramba, osamosvojitve, vojaške priprave, spopad za Slovenijo 1991, ustanovitev in razvoj Slovenske vojske do uvedbe profesionalizacije.
15	Mirovne študije	Zgodovina razvoja mirovnih študij (irenologija) kot univerzitetnega študija. Vzgoja za mir kot del državljsanske vzgoje. Interdisciplinarnost študija. Raziskovanje miru. Pojmi in praksa: negativni mir, pozitivni mir (Galtung). Strukturno nasilje. Reševanje konfliktov z mirnimi sredstvi. Družbeni konflikti. Radikalizacija družbenih skupin. Skrajneži v politiki. Družbene anomalije. Sankcije. Smrtna kazen kot skrajna oblika fizičnega sankcioniranja. Strpnost do drugačnih. Migracije in človekova varnost. Odgovornost zaščititi. Razorožitev. Kultura miru. Pacifizem.
16	Okoljska varnost	Predmet Okoljska varnost izhaja iz teoretičnega pogleda na naravo kot kulturno-zgodovinski pojem, poudarja ekološki status človeka in razumevanje družbenega razvoja ter opozarja na konflikt med ekološkimi in ekonomskimi zakonitostmi. To je osnova za razumevanje razmerja med okoljskimi problemi in univerzalno varnostjo. Ključne teme predmeta so: ekologizacija sodobnih družb – sodobni trendi ekologizacije znanstvenega mišljenja in družbene zavesti; ekologija in razvoj – okoljski problemi v luči razvoja in napredka; iskanje rešitev na družbeno-politični, znanstveni in

		<p>kulturno-vrednotni ravni; splošni globalni okoljski megatrendi (prekomerno izčrpavanje naravnih bogastev, kemizacija okolja, izgubljanje biološke raznovrstnosti in demografska gibanja); okoljski trendi v Sloveniji; koncept okoljske varnosti (argumentiranje povezanosti med okoljem in varnostjo – eksistencialni, fizični in politični argument); ekološke nesreče (case studies), ekološke implikacije sodobnih vojn, okolje in vojaškoindustrijski kompleks ter konflikti, ki imajo izvor v pomanjkanju kot posledici vsestranske degradacije in izčrpanja okolja.</p>
17	Upravljanje s človeškimi viri v vojski	<p>V najbolj splošnem pomenu se upravljanje s človeškimi viri ukvarja z nizom odločitev v zvezi z delovnim razmerjem, ki vplivajo na učinkovitost zaposlenih in organizacije, v kateri delajo. Upravljanje človeških virov v vojski se tako osredotoča na oblikovanje strukture sil, politiko pridobivanja in zadrževanja kadra, ter na zadovoljstvo in pripravljenost osebja tako z vidika posameznika kot enote v kateri se ta posameznik nahaja.</p> <p>Vsebina predmeta je tako razdeljena na dva ključna vsebinska sklopa: trg delovne sile in zaposlovanje ter popolnjevanje in zadrževanje delovne sile v vojski.</p> <p>Da bi se izognili teoretičnim nejasnostim, so v prvem sklopu predmeta najprej opredeljene ekonomske, sociološke in socio-ekonomske teorije, ki trg opisujejo predvsem kot posebno vrsto socialnih struktur. Nato je predstavljen niz ekonomskih in socioekonomskih teoretičnih ravni obravnave trga delovne sile, ki poskušajo sistematično povezati glavne dejavnike odločanja na tem trgu. Sklop je zaključen s predstavitvijo različnih ekonomskih, socioloških, psiholoških in interdisciplinarnih teorij poklicne izbire, ki se ukvarjajo z vprašanjem kontekstualne pogojenosti posameznikove osebne izbire na trgu delovne sile.</p> <p>V drugem vsebinskem sklopu sta najprej opredeljena najpomembnejša termina: vojaška delovna sila in načini popolnjevanja oboroženih sil z njo. Sledi predstavitev značilnosti trga vojaške delovne sile (ponudbe in povpraševanja) ter raznolikih teorij o odločanju posameznikov za zaposlitev v oboroženih silah, ki so del različnih znanstvenih področij (psihologije, sociologije in ekonomije). Za konec pa je predvsem na študijah primera Slovenske mladine, stalnih pripadnikov in pogodbenih rezervistov Slovenske vojske analiziran interes za zaposlitev v vojski.</p>
18	Vojaška logistika	<p>Predmet terminološko definira pomembne razlike med nekaterimi pojmi ter s pomočjo zgodovinske metode prikaže vsebinski pomen pojmov v luči evolucije. Sledi seznanitev z teoretičnimi izhodišči logistike, predstavi različne teorije ter izpostavi definiranje logističnega vakuuma. Na temeljih razvoja logističnih šol (Clausewitz in Jomini) razlaga predmet oblikovanje različnih modelov oblikovanja logističnega sistema. Soočeni sta komponenti vojaške logistike in poslovne logistike ter izpostavljena njuna interakcija. Poseben poudarek je namenjen outsourcingu vojaške logistike predvsem v sistemu potencialne privatizacije nacionalne varnosti.</p>
19	Prostorska informatika	<p>Osnovne značilnosti ter pomen prostorskih podatkov in informacij; matematične osnove določitve lege objekta v prostoru; koordinatni sistemi, geodetski datum in kartografska projekcija, višinski sistem; pomenske lastnosti prostorskih podatkov (atributi), naravni in zgrajeni elementi; načini pridobivanja in zajemanja prostorskih podatkov – fotogrametrija s fointerpretacijo, teledetekcija in druge fotografske in nefotografske tehnologije, daljinsko zaznavanje, lasersko in radarsko snemanje, pridobivanje podatkov na zemljišču s pomočjo globalnih navigacijskih</p>

	<p>satelitskih sistemov in inercialnih sistemov, uporaba daljinsko vodenih letalnikov; načini shranjevanja in predstavljanja prostorskih podatkov (ortofotokarte, karte, baze prostorskih podatkov); osnove kartografije; vrste kart, merilo kart, vsebina in oblikovanje kartografskega prikaza, kartografska generalizacija; geografski informacijski sistemi; sestavni deli, podatki v rastrski in vektorski obliki, modeli reliefa; geoinformacijska infrastruktura Slovenije, državne in vojaške topografske karte, državne pregledne karte, evidence o nepremičninah (digitalni katastrski načrt, kataster stavb, register prostorskih enot, register nepremičnin), topografske podatkovne baze, gospodarska javna infrastruktura, tematske karte, dostop do podatkov in pristojnosti; prostorski podatki v Evropi in svetu, NATO, Eurogeographics, sosednje države; standardizacija in kakovost prostorskih podatkov, metapodatki, STANAG; uporaba prostorskih podatkov, prostorske analize v geografskih informacijskih sistemih, analize reliefa, trirazsežnostne, dinamične in interaktivne upodobitve; uporaba kart, kartometrija in interpretacija vsebine karte; orientacija na terenu, zemeljsko magnetno polje in uporaba kompasa ter busole, načrtovanje poti; izdelava skic in delovnih kart.</p>
--	--